

Història | Ramon Pla i Arxé

Un clàssic de la divulgació històrica

No costa d'entendre que es reeditin obres d'amenada divulgació com aquesta, que té el seu mercat en tots aquells -molts- que mantenen l'afany de saber i que reconeixen en Montanelli el periodista brillant que no avorreix mai. Deu ser per això que l'atractiva *Història de Roma* -primera edició italiana el 1957, en castellà el 1963, seguida de quinze reedicions- es publica, ara, novament en castellà i, per primera vegada, en català. El fenomen s'ha produït també amb algunes obres de Stefan Zweig, però la diferència entre Montanelli i Zweig -ultra el superior estil de l'austriac- consisteix que Zweig tendeix a observar un fet gairebé anecdòtic per convertir-lo en observatori d'una època, mentre Montanelli vol oferir aquí la crònica completa d'un amplíssim període històric.

L'obra comença amb la fundació de Roma -la mítica i la històrica- i acaba amb la destitució de Ròmul August per Odoacre: gairebé 15 segles. L'amplitud de l'arc temporal és la causa del seu interès, però també de les seves limitacions. Entre els seus mèrits, dos: la continuïtat del discurs moral i polític de Montanelli -es deia anarco-conservador i era

Indro Montanelli, considerat un dels periodistes italians més importants, va néixer a Florència el 1909 i va morir a Milà el 2001

un conservador, liberal i independent-, sostingut a través dels dalta-baixos de la història romana, i el fet de contenir *tota* la història de Roma -guerres, conspiracions, literatura, economia, cristianisme, natalitat...-, la qual, gràcies a un impagable índex de noms, pot ser consultada

quan ho necessitem. I entre els defectes, també dos: una acumulació de dades una mica extenuant -el perill de "confusió en la ment del pobre lector, que ja hem posat durament a prova", escriu- i la inevitable sensació d'estar fent una mica de surf sobre la història.

Valorats, però, les qualitats i els defectes, jo recomanaria aquesta *Història de Roma* si el que es busca és aprendre -i s'hi aprèn- amb el plaer de fer-ho en una prosa excel·lent que ha traduït amb un gran sentit de la llengua Oriol Sánchez.*

Història de Roma
Indro Montanelli
Traducció: Oriol Sánchez
Destino
Barcelona, 2008
Preu: 23 euros
Pàgines: 479

Crònica de la història de Roma, en el sentit més ampli del terme, escrita per un periodista àgil i brillant com va ser l'italià Indro Montanelli

1 2 3 4 5

Història | Àngel Duarte

Política i valors

La història no s'ha acabat
Claudio Magris
Traducció: Anna Casassas
Edicions de 1984
Barcelona, 2008
Preu: 19,50 euros
Pàgines: 285

Claudio Magris enyora un temps i un país. Troba a faltar la Itàlia i el món caracteritzats per la presència magistral d'historiadors liberals de la mena de Benedetto Croce, de filòsofs laics com Norberto Bobbio, de polítics democristians com Alcide de Gasperi. Minories selectes que creien en Europa i en la tolerància, en l'amable espectacle que ofereix la vida civil quan aquesta se sosté sobre un tram de principis liberals i laics, catòlics -inevitablement en el cas italià- i republicans, d'allò més sòlids. És a dir, probablement com ja feia a la celebrada *El Danubi*, Magris enyora, en aquest esplèndid recull d'articles, la majoria prèviament publicats a *Corriere della Sera*, alguna cosa que tal vegada no va existir mai, però que en tot cas forma part del nostre imaginari col·lectiu, l'uropeu.

Magris avorreix Silvio Berlusconi i el que representa. Detesta la política com a espectacle presidit per l'absència de valors. Li passa el mateix amb el fanatisme ideològic i les reaccions emotives i visceral. S'emprenya amb el nacionalisme i el considera una expressió gens estimable d'insolidaritat o desig mal entès de singularització. Magris sap de la importància de la memòria col·lectiva com a fonament sobre el qual sostenir la convivència entre gent de valors, orígens socials i edats diferents. Però denuncia amb agror la utilització espúria del passat.

El llibre té coherència, malgrat ser, com dèiem, un recull d'intervencions al diari. Passen pel davant del lector l'economia i la religió, el cinema i l'ecologia, la guerra de l'Iraq i les reivindicacions autonomistes, la pàtria i la identi-

L'escriptor italià Claudio Magris

cipa en cap mena de relativisme. Ben al contrari. Creu que cal defensar la importància de la llei, de la democràcia freda, rigorosa en el compliment dels procediments. Entén que cal fer evident una espiritualitat no supersticiosa. Una espiritualitat exigent, i des d'aquesta exigència, oberta al diàleg i a la tolerància. Cal rebaixar, diu, el to, no pas la fermesa en les conviccions, per tal de poder discutir amb els altres.

L'edició és acurada. La fàcil cronologia -habitual en els recopilatoris d'aquesta mena- ha estat substituïda per una ordenació que situa el lector davant els problemes abordats, i li permet de veure com, a vegades anys després, Magris reprèn en públic un fil argumental que, probablement, ell no ha abandonat en cap moment. En benefici del lector.*

1 2 3 4 5